Alfabetització en mitjans de comunicació i intel·ligència artificial

written by Guillermo Legorburo | 23 d'April de 2024

Com poden les persones educadores ajudar l'estudiantat a pensar de manera crítica i prendre decisions correctes entorn de les intel·ligències artificials (IA) i els contextos digitals? Hem publicat en PE diversos articles sobre **intel·ligència artificial i educació**. Hui, arrepleguem les idees principals d'un recent seminari web de la *Harvard Graduate School of Education*: en ell, els experts debaten de manera realment apassionada sobre les **habilitats necessàries per a navegar per un món cada vegada més influenciat per la intel·ligència artificial, la desinformació i les notícies falses (*fake news*)**. Les propostes que plantegen són útils des de l'educació infantil fins a l'educació de persones adultes.

De partida, deixen clar que totes les persones educadores poden dominar el més important per a traure el millor profit a les IA. **Suggerixen grups de lectura i debat, en persona o entre els molts grups en línia, per a comentar continguts de bona qualitat. Així, el nivell i sensació de domini pot augmentar molt i molt ràpid**. Confirmen la idea que és important tant el *què* com el *com*.

Els panelistes ens posen en context: les IA no són noves,

potser les IA generatives com ChatGPT sí, i només estes han centrat la nostra atenció. Ens recorden que **la tecnologia no es pot separar en bona i dolenta**: tota es pot usar positiva i negativament. Reforcen la idea que ChatGPT, entre moltes altres IA generatives, pot ser un recurs educatiu de qualitat **si ho sabem emprar**.

Però aclarixen que fa anys que estem ensenyant que el que apareix en un cercador o en xarxes socials pot no ser veritat. Ja siga en TikTok, YouTube o *ChatGPT, **hem d'ensenyar a l'alumnat "rutines de pensament", com l'hàbit de formular preguntes crítiques pròpies d'una mentalitat investigadora i científica: crec que això és cert? Per què? Quines fonts oferix?** Esta, a més, és una **tasca de tothom** hui dia. De manera brillant, afirmen que **el cinisme és el contrari del pensament crític**: el cinisme és fàcil, pensar que res és veritat o tot està manipulat; la important tasca és ensenyar a investigar, no a dubtar. Ja estem contribuint si estem socialitzant a l'alumnat, en termes generals, en la integritat acadèmica i moral, en privacitat personal, o l'ús efectiu de la tecnologia. Això és la base que després podem aplicar a les novetats tecnològiques.

A més, podem ensenyar estes habilitats de pensament crític sense necessitat d'usar IA, sinó de manera conceptual: **el focus no està en dominar IA concretes –que a més canvien tot el temps– sinó en dominar les estratègies investigadores**. En un enfocament molt freirià, no sempre hem de ser els experts a l'aula, sinó que podem aprendre de la mà de l'alumnat. En el cas de la infància i adolescència, les ferramentes digitals estan en la seua cultura i socialització des del naixement, i els encanta: si tractem les IA com a ferramentes d'ajuda que cal aprendre a utilitzar, i creem una cultura de diàleg constant que reforce estes habilitats, aconseguirem una participació activa, amb importants aprenentatges, i la

transferència serà enorme. Comencem amb el que sabem, i comencem ja.